

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem nadom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja npravnistva v tiskarno sv. Cirila, koroške ulice št. 6. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Obljube poljedelskega ministra.

Naš poljedelski minister, grof Ledebur, je že večkrat pokazal, da mu bije gorko srce za toli stiskani kmečki stan. Ako bi bil on ob enem ministerski predsednik, kakor je to Meline na Francoskem, bi gotovo prav mnogo dosegel. Minulo soboto je gospod poljedelski minister imel v državnem zboru zopet znamenit govor, iz katerega naslednje posnamemo:

V kmetijskih stvareh se morajo strinjati nameni poljedelskega ministerstva z nameni posameznih dežel. Tu je treba v prvi vrsti skupnega pa stanovitnega dela. Za direktno povspeshevanje kmetijstva se je letos odločila večja svota, kakor poprej, posebno za živinorejo. V ta namen ni dovolj, da se delijo premije, ampak skrbeti je treba za čista plemena, za ustanovitev živinorejskih zadrug, tudi se kmetom priporočajo mlekarske zadruge. Ministerstvo je tudi pripravljeno skrbno podpirati konjerejo.

Na to je minister naštel one pripomočke, s katerimi želi ministerstvo povzdigniti pripravljanje krme, domače hmeljarstvo in vinogradarstvo. Država bode tudi pomagala, da se v večji meri seje ameriška repa. Tudi je minister povedal, koliko podpore so dobile vinarske zadruge na Tirolskem in v Istri ter da je opomnil deželna predsedništva, naj ondi, kjer se vino prodaja, dajo vino poskusiti, ali ni morda skaženo ali narejeno, tudi takrat, ako nihče tega ne sumniči.

Država hoče podpirati tudi pridelovanje lanu. Kar se pa tiče kmetijskega poduka, izjavil je minister, da se bodo podpirale nižje kmetijske šole. Ljudstvo naj se teh šol oklene, učitelji teh šol pa se naj izven šole seznanjajo s krajevnimi razmerami in potrebami.

Z nižjimi živinozdravniškimi šolami, o katerih je govoril poslanec Plass, treba nekako previdno postopati, ker je mnogo nasprotja. Ta nasprotja izhajajo posebno iz živinozdravniških krogov, toda poljedelsko ministerstvo stoji v tej reči na strani kmetovalcev. Da bi kmetje svoje pridelke prodajali vojaštvu, to zdaj ni mogoče, pač pa se to zgodi, ko se ustanovijo kmetijske zadruge. Žal, da se predlog o teh zadrugah v tem zasedanju ne more rešiti, pač pa pride ta predlog v novem državnem zboru takoj na dnevni red.

Kar je rekel g. minister o žitnih borzih, to nam ne more dopasti. Čudno, da ne more priti do spoznanja, da pridelkom naj določeno ceno dá pridelovalec, ne pa spekulant. Pač pa nam dopade sklep: Vlada hoče tudi kmetovalcem biti pravična, ki nič druga ne terjajo, kakor pravico. Kaj pa je pravica v gospodarskih rečeh? Pesnik Schiller pravi v »Demetriju«: »Pravica je umetna stavba svetovnega oboka, kjer ena reč vse in vse eno reč drži in z eno rečjo vse stoji in pade«.

In ta ena reč v gospodarskem in državnem oziru je kmetijstvo.

Nova volilna pravica.

(Konec).

Volilci pete kurije volijo prej ko volilci prvih štirih kurij. Ker imajo 72 poslancev voliti, je odkazanih tudi 72 volilnih okrajev. Na Štajarskem so štirje: Gradec, Bruck, Feldbach in Celje. Volitev je tu pri nas indirektna, posredna, to se pravi, da oni, ki imajo pravico voliti, ne volijo kar naravnost poslanca samega, ampak le določeno število volilnih mož, ki se potem zberejo na obkazanem kraju ter volijo pravega poslanca. Da se ljudje lažje udeležijo volitve, se bo vršila v vsaki občini, ki ima vsaj 500 prebivalcev. Na 500 duš namreč se voli jeden volilni mož. Ako občina nima toliko ljudi, se združi s sosedno občino pri volitvi, a v tem slučaju določi okrajni glavar kraj, kjer se ima voliti.

Ako ima občina več ko 500, a manje ko 1000 duš, sme voliti dva volilna moža, ako znaša razloček vsaj 250; kar je namreč nad 250, se šteje, kakor bi jih bilo 500, a kar jih je pod 250, se ne štejejo. Občina torej, ki ima 1897 duš, sme voliti 4 volilne može ker ima trikrat po 500 in še povrh 397 duš, torej nad 250 več; nasproti pa občina s 1697 prebivalci le samo 3, ker ima trikrat po 500 in povrh le 197 duš, ki se ne morejo upoštevati. Ako poveš ali zapišeš pri volitvi volilnih mož preveč ali premalo imen, tvoja volitev zavoli tega se ni neveljavna; če jih našteješ pet namesto štirih, veljajo prva štiri imena, peto pa ne več; ako pa jih imenuješ samo tri namesto štirih, tudi ta tri imena veljajo in se štejejo. Izvoljen je, kdor ima absolutno večino, to se pravi, kdor dobi več, kakor polovico glasov navzočih volilcev. Volitev se začne na določenem kraju in ob določeni uri, če tudi ni vseh volilcev skupaj. Absolutna večina velja za volitev volilnih mož in poslancev. Volitev volilnih mož je pri nas ustmena. Volilni mož postati ima pravico oni, ki 1. sme voliti v peti kuriji, ki je 2. star 30 (ne samo 24) let, in ki ima 3. vsaj že tri leta državljansko pravico. Ti volilni može volijo pismeno poslanca na odkazanih volilnih krajih. Tu pri nas so ti volilni kraji sledeči: Celje za okrajna sodišča Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško in Sočanj. — Konjice, Slov. Gradec; — Brežice za okrajna sodišča Brežice, Sevnica in Kozje. — Rogatec za okr. sodišča v Rogatcu in Šmarjah. — Ptuj za okr. sodišča Ptuj, Ormož in Sv. Lenart. — Maribor za okr. sodišča Maribor ob levi in Maribor ob desni strani Drave in Slov. Bistrica. — Marenberk, Lonč za Lonč, Ivnic (Eibiswald) in Ščavnico (Stainz). — Radgona za Radgono in Cmurek. — Lipnica za lipniško in